

Uniwersytet Warszawski
Wydział Prawa i Administracji
Instytut Prawa Cywilnego

mgr Bartosz Wołodkiewicz

**Ustanowienie jurysdykcji krajowej przez wdanie się w spór według
Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012**

Rozprawa doktorska napisana pod kierunkiem

prof. dr hab. Karola Weitza

w Katedrze Postępowania Cywilnego

Promotor pomocniczy: dr hab. Tadeusz Zembruski

Warszawa, marzec 2018

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów /6/

Wprowadzenie /11/

Rozdział I

Jurysdykcja krajowa – zagadnienia podstawowe /18/

1. Pojęcie jurysdykcji krajowej /18/
2. Jurysdykcja krajowa a autonomia woli stron /24/
3. Jurysdykcja krajowa ustanowiona przez wdanie się w spór w systemie przesłanek procesowych /28/
4. Jurysdykcja krajowa a właściwość sądu /30/

Rozdział II

Natura prawna ustanowienia jurysdykcji krajowej na podstawie art. 26 rozporządzenia nr 1215/2012 /37/

1. Wprowadzenie /37/
2. Uwagi prawnoporównawcze /39/
 - 2.1. Wdanie się w spór jako podstawa jurysdykcji krajowej w porządkach prawnych państw-założycieli Unii Europejskiej /40/
 - 2.2 Wdanie się w spór jako podstawa jurysdykcji krajowej w Niemczech, Austrii i Szwajcarii /45/
 - 2.2.1 Natura prawna ustanowienia jurysdykcji krajowej w ocenie dawnej doktryny niemieckiej /45/
 - 2.2.2 Ocena rozwiązań niemieckich w dawnej doktrynie Austrii i Szwajcarii /49/
 - 2.2.3 Natura prawna ustanowienia jurysdykcji krajowej w ocenie współczesnej doktryny niemieckiej, austriackiej i szwajcarskiej /54/
 - 2.3. Wnioski /56/
3. Spór o naturę prawną ustanowienia jurysdykcji krajowej na podstawie art. 26 rozporządzenia nr 1215/2012 /58/
 - 3.1. Normatywne źródło sporu /58/

- 3.2. Stanowiska doktryny prawa /64/
 - 3.2.1. Teoria umowy /64/
 - 3.2.2. Teoria prekluzji /68/
 - 3.2.3. Inne stanowiska doktryny /71/
- 3.3. Ewolucja poglądów Trybunału /73/
- 3.4. Ocena natury prawnej ustanowienia jurysdykcji krajowej na podstawie art. 26 rozporządzenia nr 1215/2012 /79/

Rozdział III

Zakres zastosowania art. 26 rozporządzenia nr 1215/2012 /83/

- 1. Uwagi ogólne /83/
- 2. Stosunek do innych aktów prawnych /83/
- 3. Element zagraniczny /87/
- 4. Terytorialny i czasowy zakres zastosowania rozporządzenia nr 1215/2012 /91/
- 5. Przedmiotowy zakres zastosowania rozporządzenia nr 1215/2012 /93/
 - 5.1. Pojęcie sprawy cywilnej /93/
 - 5.2. Stosowanie art. 1104 § 2 k.p.c. oraz art. 1110¹ k.p.c. a przedmiotowy zakres zastosowania rozporządzenia nr 1215/2012 /98/
- 6. Podmiotowy zakres zastosowania /101/
 - 6. 1. Uwagi ogólne /101/
 - 6.2. Podmiotowy zakres zastosowania art. 24 rozporządzenia nr 44/2001 /104/
 - 6.3. Podmiotowy zakres zastosowania art. 26 rozporządzenia nr 1215/2012 /110/

Rozdział IV

Wdanie się w spór jako podstawa jurysdykcji krajowej /113/

- 1. Uwagi ogólne /113/
- 2. Pojęcie wdania się w spór /114/
- 3. Zakwestionowanie jurysdykcji krajowej /123/
 - 3.1. Zarzut niewłaściwości międzynarodowej /123/
 - 3.2. Zakwestionowanie jurysdykcji krajowej a podniesienie innych zarzutów /129/
- 4. Chwila wdania się w spór /132/
 - 4.1. Założenia /132/
 - 4.2. Pierwsza obrona pozwanego w świetle Kodeksu postępowania cywilnego /136/

- 4.3. Pierwsza obrona pozwanego w postępowaniach *ex parte* /141/
- 4.4. Chwila wdaniasię w spór a rozpoznanie zarzutu potrącenia oraz powództwa wzajemnego /146/
- 5. Element podmiotowy wdaniasię w spór /152/
 - 5.1. Status strony postępowania /152/
 - 5.2. Wdanie się w spór przez przedstawiciela pozwanego /155/
 - 5.3. Wdanie się w spór przez współuczestnika /158/
 - 5.4. Wdanie się w spór przez uczestnika postępowania nieprocesowego /162/
 - 5.5. Wdanie się w spór przez interwenienta ubocznego /167/
- 6. Jurysdykcja krajowa na podstawie wdaniasię w spór po przekształceniu postępowania /172/
 - 6.1. Podmiotowe przekształcenia postępowania /172/
 - 6.2. Przedmiotowe przekształcenia postępowania /181/
- 7. Niedopuszczalność ustanowienia jurysdykcji krajowej przez wdanie się w spór ze względu na jurysdykcją wyłączną /190/

Rozdział V

Jurysdykcja krajowa na podstawie wdaniasię w spór w systemie norm jurysdykcyjnych rozporządzenia nr 1215/2012 /194/

- 1. Ochrona strony słabszej /194/
 - 1.1. Wprowadzenie /194/
 - 1.2. Dopuszczalność ustanowienia jurysdykcji przez wdanie się w spór w sprawach z udziałem strony słabszej /197/
 - 1.3. Obowiązek pouczenia /201/
 - 1.4. Sankcja naruszenia art. 26 ust. 2 rozporządzenia nr 1215/2012 /204/
 - 1.5. Wnioski /207/
- 2 Wdanie się w spór a zawarcie umowy jurysdykcyjnej /208/
 - 2.1. Ustanowienie jurysdykcji krajowej przez wdanie się w spór w razie wcześniejszego zawarcia umowy jurysdykcyjnej /208/
 - 2.2. Ustanowienia jurysdykcji krajowej przez wdanie się w spór w razie zawisłości sporu przed *forum prorogatum* /212/
- 3. Wdanie się w spór a ustanowienie właściwości miejscowej /216/
- 4. Badanie jurysdykcji krajowej w razie wdaniasię w spór /223/

- 4. 1. Sposób badania /223/
- 4.2. Mechanizm badania jurysdykcji krajowej według rozporządzenia nr 1215/2012 /225/
- 4.3. Wpływ wdania się w spór na badanie jurysdykcji krajowej /230/
- 4.4. Badanie jurysdykcji krajowej w postępowaniach *ex parte* /234/
- 5. Wdanie się w spór w systemie podstaw odmowy uznania bądź wykonania orzeczenia /237/

Wnioski /248/

Bibliografia /260/